

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **M. B.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2020, č. j. 60 Az 29/2019 - 38, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 4. 2019, č. j. OAM-58/LE-ZA11-BA02-HA08-2019, byla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení ve věci mezinárodní ochrany bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Jednalo se již o druhou žádost žalobce o mezinárodní ochranu, kterou odůvodňuje svými obavami z věřitelů, jimž se v zemi původu zadlužil v souvislosti se svým vycestováním do České republiky.

[2] Žalobce podal proti uvedenému rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Plzni, který ji rozsudkem ze dne 28. 2. 2020, č. j. 60 Az 29/2019 - 38, zamítl.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) poté podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že účinky pravomocného rozhodnutí žalovaného pro něj znamenají nepoměrně větší újmu, než jaká může jeho přiznáním vzniknout jiným osobám, jelikož, pokud nebude odkladný účinek kasační stížnosti stěžovatele přiznán, stěžovatel bude muset vycestovat z České republiky a rozhodnutí o předmětné kasační stížnosti tak nebude mít v podstatě žádné účinky. Stěžovatel má také za to, že v případě nuceného vycestování mu bude fakticky upřeno právo na soudní ochranu, neboť na soudní přezkum napadeného rozhodnutí krajského

soudu má v zásadě právo. Svou argumentaci stěžovatel opírá též o usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, jímž Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek kasační stížnosti s ohledem na ochranu procesních práv stěžovatele, který by jinak musel opustit území České republiky. Stěžovatel závěrem uvedl, že přiznáním odkladného účinku nevznikne žádná újma jiným osobám, zároveň přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s veřejným zájmem, neboť není ve veřejném zájmu umožnit výkon rozhodnutí, jímž by došlo k porušení vnitrostátních předpisů a mezinárodních závazků.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zdůraznil, že jej nepovažuje za důvodný, neboť stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by pro něj vyplývala jakákoliv nenahraditelná újma. Nebylo prokázáno, že by situace stěžovatele byla natolik výjimečná oproti ostatním stěžovatelům v obdobném postavení, aby bylo na místě přiznat jeho kasační stížnosti odkladný účinek. Dále žalovaný upozornil, že předmětná kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí o opakované žádosti o mezinárodní ochranu, která byla žalovaným vyhodnocena jako nepřipustná dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Ani krajský soud neshledal důvodným obdobně odůvodněný návrh na přiznání odkladného účinku žaloby. Žalovaný tedy navrhl, aby odkladný účinek stěžovatelově kasační stížnosti přiznán nebyl.

[6] Podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu nemá kasační stížnost v daném případě ze zákona odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek žalobě, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Po zhodnocení okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[9] Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, bude stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocného rozhodnutí žalovaného nucen opustit území České republiky a vycestovat zpět do země původu, ačkoliv v žalobě uváděl, že mu v Mongolsku hrozí nebezpečí vážné újmy a že došlo od doby, kdy byla posuzována jeho první žádost, ke změně situace. Byť krajský soud neshledal tuto argumentaci důvodnou, lze předpokládat, že stěžovatel bude zmiňovaná tvrzení uplatňovat i v doplnění své dosud blanketní kasační stížnosti, přičemž nutnost vycestování do země původu před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o

pokračování

kasační stížnosti by v podstatě znemožnilo přezkoumání závěrů krajského soudu Nejvyšším správním soudem, resp. učinilo by jeho budoucí meritorní rozhodnutí do značné míry akademickým.

[10] Navíc lze konstatovat, že i pro řádný výkon práva stěžovatele na spravedlivý proces může být podstatné, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen jemu ustanoveným advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. V případě vycestování zpět do relativně vzdálené země původu nelze vyloučit, že by efektivní výkon zmiňovaných práv pro něj mohl být v důsledku tohoto přemístění komplikovaný, zvláště pak za situace, kdy stěžovatel spolu s podáním blanketní kasační stížnosti zažádal rovněž o ustanovení zástupce. Vzhledem k tomu, že stěžovatel dosud nedoložil své majetkové poměry, soud prozatím nemohl rozhodnout o jeho návrhu na ustanovení zástupce, a proto jej dosud ani nevyzval, aby doplnil blanketní kasační stížnost, neboť to může jen stěží učinit jinak, než právě ve spolupráci s ustanoveným zástupcem. Nejvyšší správní soud proto shledává možnou újmu na výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces v důsledku nutného vycestování z území České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.

[11] Pokud žalovaný argumentuje tím, že krajský soud nepřiznal odkladný účinek žalobě v předmětné věci, je třeba v první řadě uvést, že Nejvyšší správní soud není takovým rozhodnutím krajského soudu vázán. Dále je pak třeba dodat, že krajský soud rozhodoval o přiznání odkladného účinku kompletní projednatelné žaloby, přičemž nic nenasvědčovalo tomu, že by stěžovatel měl žalobu dále doplňovat.

[12] Nejvyšší správní soud neshledal ani skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil např. v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. S ohledem na nutnost vycestování z České republiky stojí v daném případě proti újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je totiž rozhodnutím prozatímní povahy, a tedy pouze dočasně oddaluje nutnost vycestování stěžovatele z ČR, pokud by byla kasační stížnost stěžovatele zamítnuta a pokud by stěžovatel nezískal jiný pobytový titul.

[13] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, což vyvolává právní následky stanovené v § 78b zákona o azylu.

[14] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. května 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu